

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Sondaj privind riscurile sistemice martie 2024

Anul VIII, nr. 18

Sondaj privind
riscurile sistemice
Martie 2024

NOTĂ

Toate drepturile rezervate.
Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative
și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52

ISSN 2601-5331 (versiune *online*)

Cuprins

Sondaj privind riscurile sistemice	5
<hr/>	
Anexa 1. Harta riscurilor la adresa stabilității financiare, opiniile băncilor	9
Anexa 2. Răspunsurile băncilor la <i>Chestionarul privind riscurile sistemice</i> (martie 2024)	10
Anexa 3. Structura <i>Chestionarului privind riscurile sistemice</i> (martie 2024) și precizări metodologice	22

Sondaj privind riscurile sistemice

Instituțiile de credit din România respondente la *Chestionar*¹ au identificat în ediția curentă (martie 2024), care are ca perioadă de referință decembrie 2023, cinci riscuri sistemice ridicate și șase riscuri sistemice moderate (Anexa 1). Rezultatele sunt în linie cu exercițiul precedent (septembrie 2023), ordinea în ierarhia riscurilor după importanță fiind însă ușor diferită.

Deteriorarea echilibrului macroeconomic interne se păstrează drept primul risc sistemic, evaluat la un nivel ridicat. Instituțiile de credit au determinat o probabilitate de apariție ridicată a acestui risc, aproape jumătate dintre respondenți menținându-și constante estimările privind acest indicator și încă 37 la sută evaluându-l în creștere. Impactul potențial asupra sistemului financiar este evaluat drept ridicat, iar capacitatea de gestionare drept relativ dificilă. Economia României este expusă la eventuale șocuri externe din prisma vulnerabilităților provenind din deficitele gemene, respectiv cel bugetar și cel de cont curent. Mai mult, îngrijorările investitorilor pot fi amplificate pe fondul amânării consolidării fiscale pentru atingerea țintelor agreeate cu Comisia Europeană și al anului electoral 2024. Deficitul fiscal de peste 5 la sută din PIB înregistrat în perioada 2021-2023, precum și prognoza Consiliului privind un deficit fiscal de 6,4 la sută din PIB în 2024, alături de inflația ridicată și de incertitudinea privind evoluția creșterii economice, accentuează dezechilibrele macroeconomice interne.

Următorul risc sistemic ridicat este riscul privind cadrul legislativ incert și imprevizibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar, risc ce și-a menținut poziția ca importanță. Incertitudinea privind cadrul legislativ este evaluată în scădere comparativ cu anii precedenți, având în vedere capacitatea băncilor de a se adapta la legile introduse în anii precedenți (de exemplu, legea privind darea în plată, introducerea IRCC, moratoriul de amânare a ratelor aferente debitorilor ca urmare a pandemiei).

Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare a urcat o poziție în clasament de la ediția precedentă, situându-se în prezent pe locul al treilea. Acesta este evaluat drept un risc de nivel ridicat, cu o probabilitate de apariție ridicată și un impact potențial peste medie, fiind însă relativ ușor de gestionat. Odată cu inovația financiară, controalele de securitate trebuie implementate la un nivel ridicat, riscul unor atacuri cibernetice fiind tot mai relevant. De asemenea, anumite instituții pot pierde avantaje importante în piață prin capacitatea redusă de a face față progresului tehnologic, materializându-se astfel și riscul concurențial.

Următorul risc evaluat la nivel ridicat este riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei cursului de schimb cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM. Acesta are o probabilitate de apariție peste medie, un impact potențial asupra sistemului

¹ În analiză sunt incluse toate băncile considerate de importanță sistemică începând cu 31.12.2023, Garanti Bank și ING Bank. Răspunsurile individuale ale băncilor se regăsesc în Anexa 2.

financiar peste medie, dar o capacitate de gestionare relativ ușoară (dificultatea de gestionare fiind în ușoară scădere). Riscul se referă la preocupările privind impactul potențial pe care creșterea ratelor de dobândă îl poate avea asupra capacității de rambursare a debitorilor și, în consecință, asupra necesarului de provizioane de risc de credit.

Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental este ultimul risc sistemic ridicat indicat de instituțiile de credit, care și-a menținut poziția în harta riscurilor. Acesta are o probabilitate de apariție peste medie, un impact potențial asupra sistemului financiar peste medie, având o capacitate de gestionare relativ ușoară (în ușoară scădere). Presiunile inflaționiste, menținerea la un nivel ridicat a ratelor de dobândă, precum și contextul geopolitic actual pot determina creșterea serviciului datoriei și majorarea estimărilor privind probabilitatea de nerambursare pentru sectorul non-guvernamental.

În continuare, șase riscuri au fost evaluate la nivel moderat, enumerate în ordinea importanței. Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe și/sau interne își păstrează locul în clasament pe poziția 6 din 11, dificultatea de gestionare fiind evaluată ușor în creștere.

Încrederea investitorilor este dependentă de evoluția economiei naționale, de cadrul geopolitic internațional și regional, de evoluția costurilor de finanțare și de lichiditate aferentă principalelor economii din zona euro și SUA. Menținerea la niveluri ridicate, de-a lungul mai multor perioade, a ratelor de dobândă de către principalele bănci centrale la nivel global, precum și o creștere a cotațiilor principalilor indici bursieri pot determina corecții la nivelul piețelor financiare, cu implicații asupra fluxului capitalurilor de pe piețele emergente. Aversiunea la risc poate fi amplificată de conflictul regional și de cel din Orientul Mijlociu. De asemenea, consolidarea fiscală pe termen mediu este necesară inclusiv din perspectiva implicațiilor posibile pentru evaluarea ratingului de țară.

Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară rezidențială rămâne pe locul 7 în harta riscurilor, dificultatea de gestionare fiind evaluată ușor în creștere. Riscul unei evoluții negative la nivelul pieței imobiliare rezidențiale poate fi determinat de creșterea costurilor de finanțare și erodarea puterii de cumpărare pe fondul inflației persistente, fapt ce poate conduce la dificultăți de onorare a serviciului datoriei de către debitori. În acest context, măsurile macroprudențiale implementate anterior cu privire la creditele ipotecare contribuie la asigurarea unei mai bune discipline la plată a debitorilor. Conform băncilor, prețul mediu pe metru pătrat a rămas aproximativ nemodificat de-a lungul anului 2023². În lipsa unor noi evenimente globale cu impact negativ asupra economiei locale, se estimează că în anul 2024 prețurile pe piața imobiliară rezidențială vor rămâne, în medie, stabile.

² Sondajul BNR privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației, ediția din februarie 2024.

Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială avansează pe locul 8, de pe locul 9 în septembrie 2023, dificultatea de gestionare fiind evaluată în scădere. Piața spațiilor de retail a înregistrat în 2023 un nou record în materie de livrări de spații comerciale, iar chiriile au consemnat o ușoară creștere. Activitatea de închiriere a birourilor a crescut în ultimul an, însă gradul de ocupare a avut în continuare o ușoară tendință descendentă, pe fondul menținerii unui sistem de muncă hibrid.

Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele Prima Casă) a coborât o poziție, fiind în prezent pe locul 9 din 11. România înregistrează printre cele mai ridicate ponderi ale titlurilor de stat deținute de sectorul bancar în valoarea activelor totale din Europa, fapt ce poate conduce la o scădere a solvabilității și/sau profitabilității sistemului bancar în eventualitatea materializării unei creșteri semnificative ale ratelor de dobândă.

Următorul risc este cel climatic, care este evaluat în creștere ca importanță (a urcat o poziție, situându-se pe locul 10), a consemnat o probabilitate de apariție mai redusă și o creștere a dificultății de gestionare, reprezentând o preocupare pe termen lung pentru bănci.

Riscul privind lichiditatea sectorului bancar a devenit ultimul risc în ierarhia instituțiilor de credit, care și-a redus probabilitatea de apariție și dificultatea de gestionare. Reducerea lichidității în moneda națională poate avea loc ca rezultat al mai multor factori: reducerea sumelor încasate din ratele aferente creditelor curente, o nevoie de finanțare a statului în creștere și intervenții pe piața valutară. În situația creșterii dobânzilor *swap* în RON, acestea riscă să se transmită clienților (pe partea de pasive bancare), iar fără o evoluție similară a ROBOR acest lucru va conduce la o creștere a costurilor de finanțare și la o reducere a marjei de dobândă.

În plus, în această ediție a *Chestionarului*, instituțiile de credit au evaluat: (1) implicațiile și/sau riscurile care pot proveni din digitalizarea activităților de creditare și economisire și (2) efectele materializării riscurilor geopolitice la adresa sectorului bancar din România. În ceea ce privește digitalizarea activității bancare, instituțiile respondente au identificat o serie de oportunități și riscuri. Digitalizarea implică adaptarea strategiilor digitale, investiții în tehnologie și în resursa umană necesară pentru a asigura un grad de flexibilitate în ceea ce privește accesul clienților la serviciile bancare, creșterea gradului de satisfacție a utilizatorilor și extinderea bazei de clienți. De asemenea, costurile sunt eficientizate prin reducerea numărului de angajați sau de unități bancare fizice, conducând la creșteri ale profitabilității. Aceste avantaje aduc de la sine următoarele riscuri:

- **riscul cibernetice** – se remarcă nevoia unei preocupări permanente din partea băncilor în vederea menținerii și îmbunătățirii măsurilor de prevenire a fraudelor prin intermediul plăților online, precum și pentru protejarea datelor clienților. Odată cu popularizarea portofelului electronic apar numeroase cazuri de fraude cu carduri, precum și tranzacții frauduloase. În același timp, volumul mai mare de tranzacții online atribuite digitalizării necesită o atenție suplimentară din perspectiva combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

- **riscul de credit** – bonitatea debitorilor ar putea fi eronat evaluată având în vedere că platformele digitale de creditare folosesc algoritmi și surse de date alternative, ceea ce ar putea facilita accesul la credit pentru clienții cu un istoric de credit scurt sau care nu își vor putea rambursa datoriile. Datele specifice debitorilor trebuie atent verificate pentru a detecta declarații și identități false;
- **riscul de piață** – în cazul unor șocuri economice neprevăzute care determină reacții extreme ale pieței, pot apărea probleme de solvabilitate și lichiditate, precum retrageri masive de depozite într-un timp foarte scurt datorită accesului digital, așa cum s-a întâmplat și în cazul falimentului Silicon Valley Bank din martie 2023.
- **riscul operațional** – utilizarea de noi tehnologii poate expune sectorul bancar la defecțiuni, acesta putând fi sever afectat și de atacurile cibernetice;
- **riscul reprezentat de gradul redus de pregătire financiară a debitorilor**, iar accesul digital la produse financiare, fără a primi informații de la un consultant, poate determina decizii financiare inadecvate și, astfel, creșterea ratei de neperformanță.

În ceea ce privește efectele materializării riscurilor geopolitice la adresa sectorului bancar din România, băncile au evidențiat asupra următoarelor situații. Un risc deja observat este reprezentat de presiunile inflaționiste cauzate de creșterea prețurilor materiilor prime, cu efect negativ asupra venitului real al consumatorilor și capacității de rambursare. De asemenea, pot apărea pierderi monetare și reputaționale ca urmare a unor atacuri cibernetice. Riscurile geopolitice pot afecta canalele de distribuție și aprovizionare, inducând de asemenea volatilitate crescută în piață, mai ales în prețul mărfurilor de bază. În mod specific, în anul 2023 s-a remarcat o deteriorare a indicatorilor financiari, în special pentru companiile expuse, pe segmentele materiale de construcții și agricultură. De asemenea, riscurile geopolitice pot duce la retragerea investițiilor străine din economie (*flight to safety*), ceea ce ar determina dezechilibre macroeconomice interne.

Anexa 1

Harta riscurilor la adresa stabilității financiare, opiniile băncilor

Tabel 1. Dinamica opiniilor băncilor privind riscurile sistemice asupra sistemului financiar³ pentru perioada decembrie 2023 – decembrie 2024

Nr.*	Risc sistemic la adresa sectorului financiar	Nivel curent al riscului**	Dificultatea de gestionare a riscului***
Risc 1	Deteriorarea echilibrului macroeconomic intern	→	↑
Risc 2	Cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar	→	→
Risc 3	Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei monedei naționale cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM	→	→
Risc 4	Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare	→	→
Risc 5	Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental	→	→
Risc 6	Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe și/sau interne	→	→
Risc 7	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară rezidențială	→	→
Risc 8	Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă”, „Noua casă”)	→	→
Risc 9	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială	→	→
Risc 10	Riscul climatic	→	→
Risc 11	Riscul privind lichiditatea sectorului bancar	→	→

	risc sistemic sever/foarte dificil de gestionat (valori absolute între 7 și 8)
	risc sistemic ridicat/dificil de gestionat (valori absolute între 5 și 6)
	risc sistemic moderat/gestionabil (valori absolute între 3 și 4)
	risc sistemic redus/fără probleme (valori absolute între 1 și 2)

* Ordinea riscurilor este dată de importanța medie a riscului conform răspunsurilor băncilor.

** Culoarea indică nivelul curent al riscului, calculat ca medie între probabilitatea de materializare a riscului și impactul asupra sectorului bancar în caz de materializare în cursul unui an.

*** Culoarea indică nivelul curent al dificultății de gestionare a riscului de către instituțiile de credit.

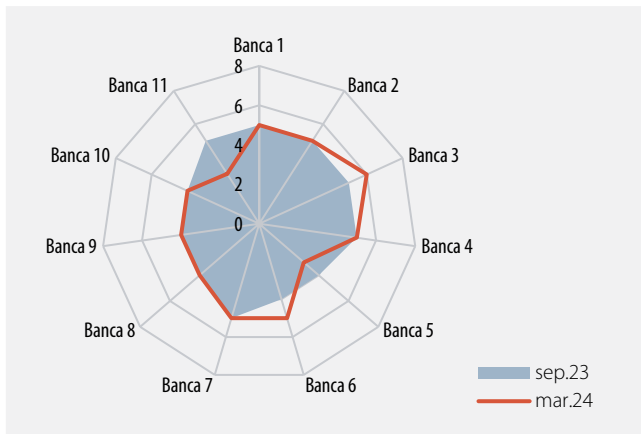
Notă: Săgețile indică evoluția riscului/capacității de gestiune a acestuia relativ la exercițiul anterior (septembrie 2023), considerând un prag de materialitate de 0,5 puncte.

³ Reflectă modificarea opiniilor față de ultimul Raport. Pentru structura chestionarului și detalii metodologice, a se vedea Anexa 3.

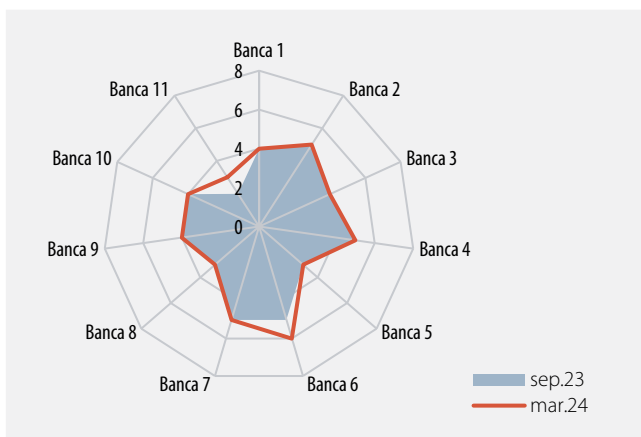
Anexa 2

Răspunsurile băncilor la Chestionarul privind riscurile sistemice (martie 2024)

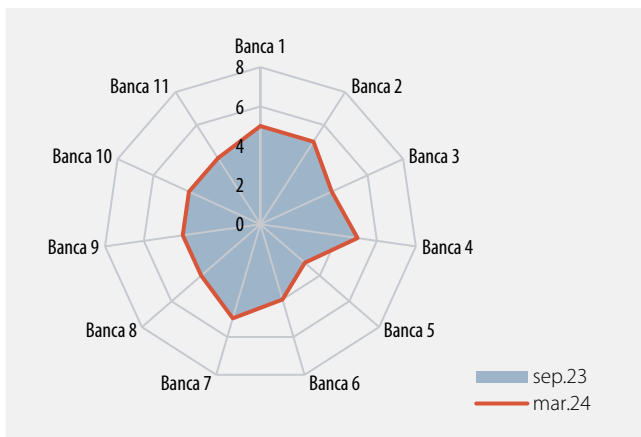
1. Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială

Grafic 1a. Probabilitatea de apariție

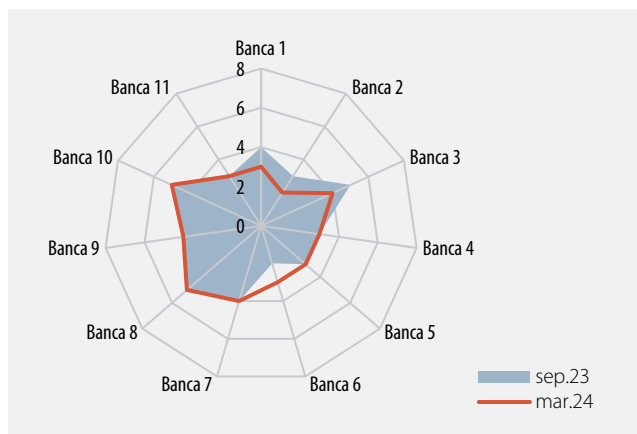
Grafic 1b. Severitatea impactului

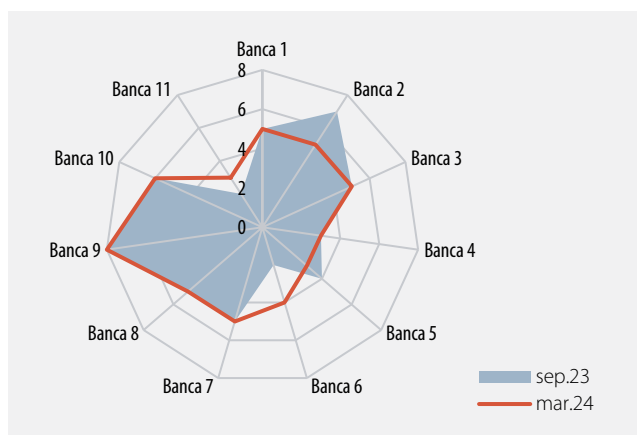
Grafic 1c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

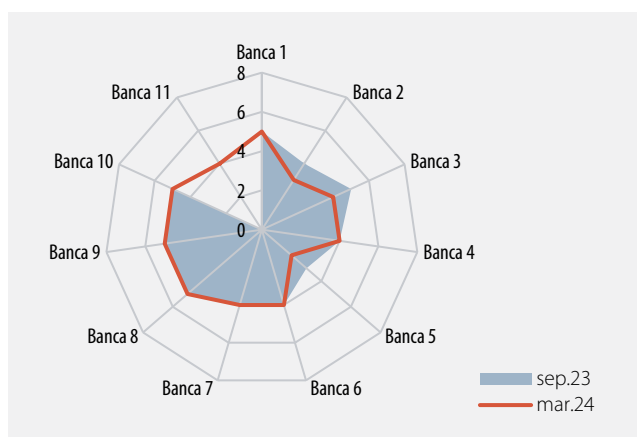
2. Riscul privind lichiditatea sectorului bancar

Grafic 2a. Probabilitatea de apariție

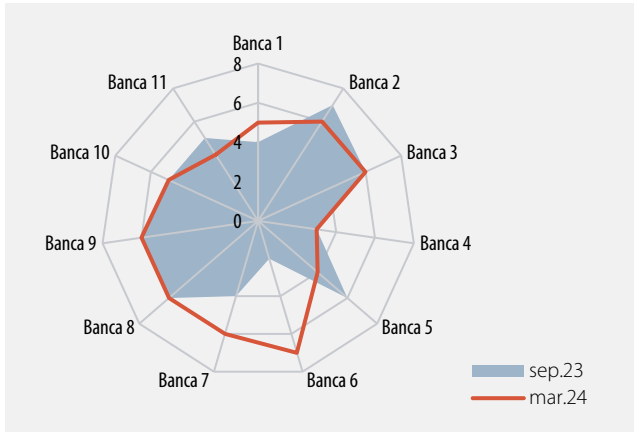
Grafic 2b. Severitatea impactului

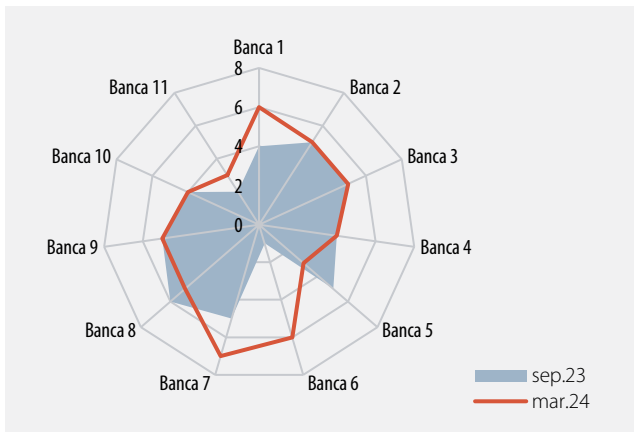
Grafic 2c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

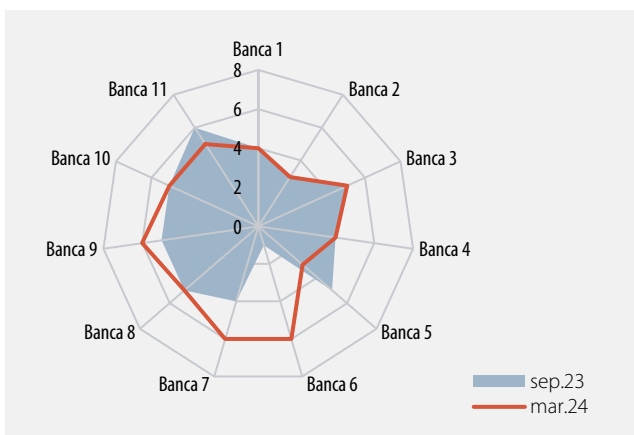
3. Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe (de ex.: creșterea economică la nivel global, modificările de ordin politic și accentuarea tensiunilor geopolitice, sectorul bancar european) și/sau interne (de ex.: politici fiscale prociclice, adâncirea deficitului de cont curent)

Grafic 3a. Probabilitatea de apariție

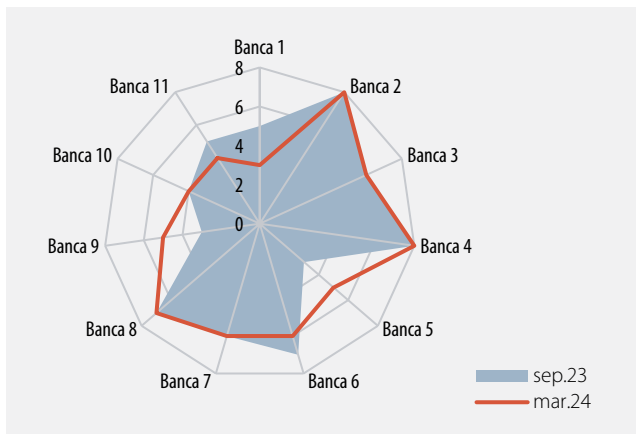
Grafic 3b. Severitatea impactului

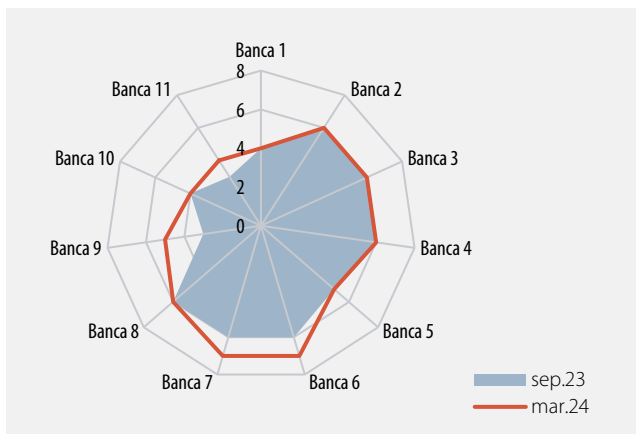
Grafic 3c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

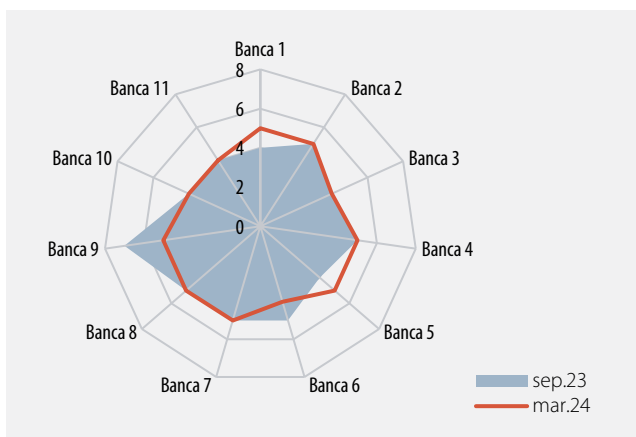
4. Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetetice și inovației financiare

Grafic 4a. Probabilitatea de apariție

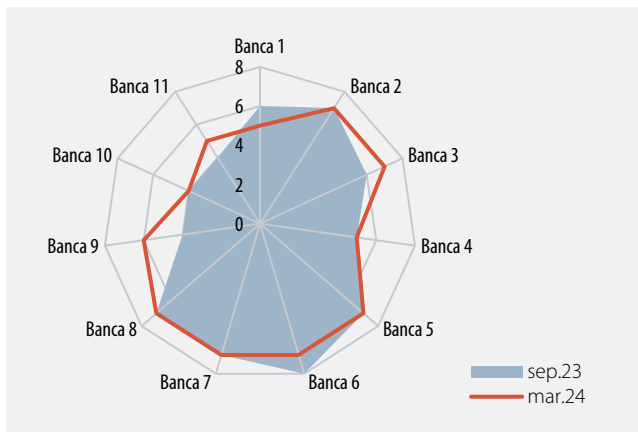
Grafic 4b. Severitatea impactului

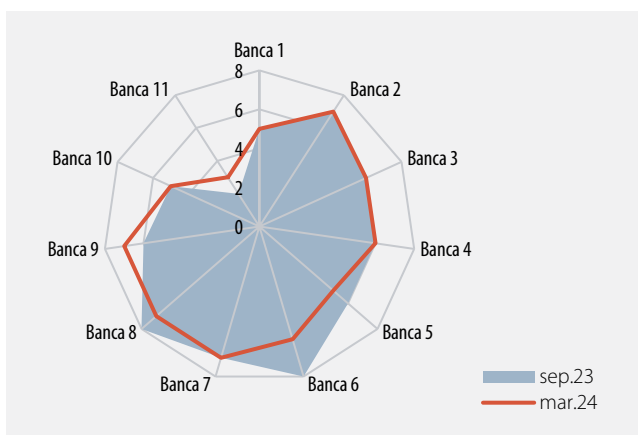
Grafic 4c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

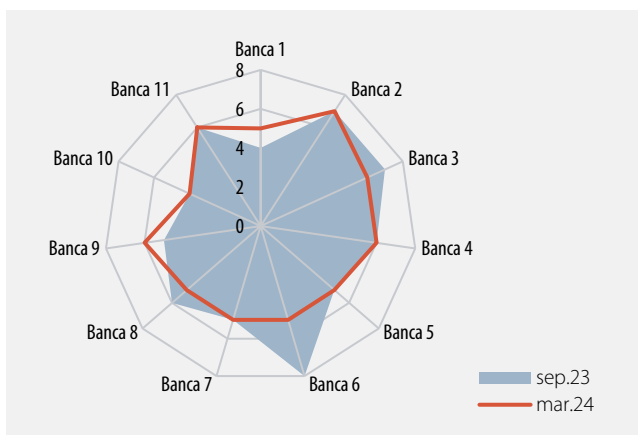
5. Cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar

Grafic 5a. Probabilitatea de apariție

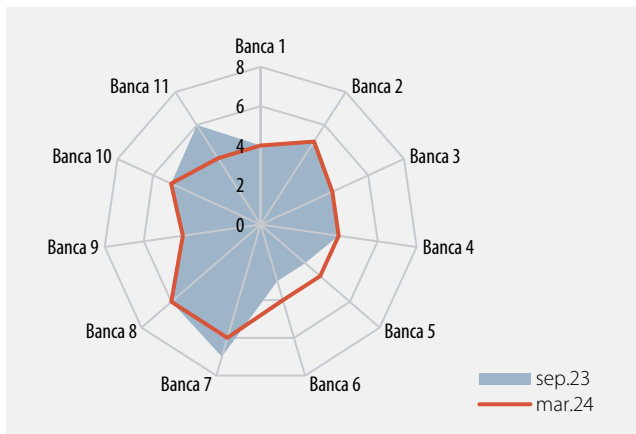
Grafic 5b. Severitatea impactului

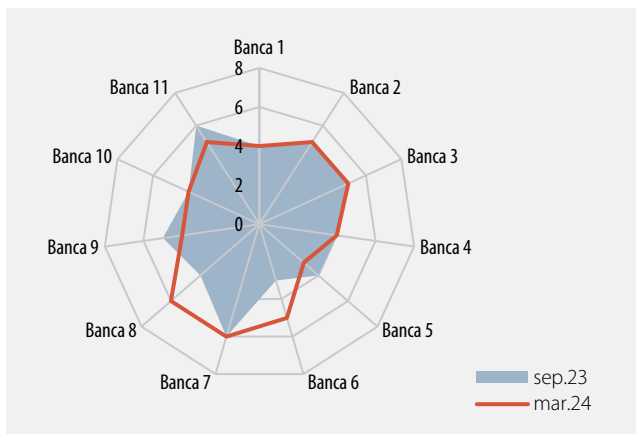
Grafic 5c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

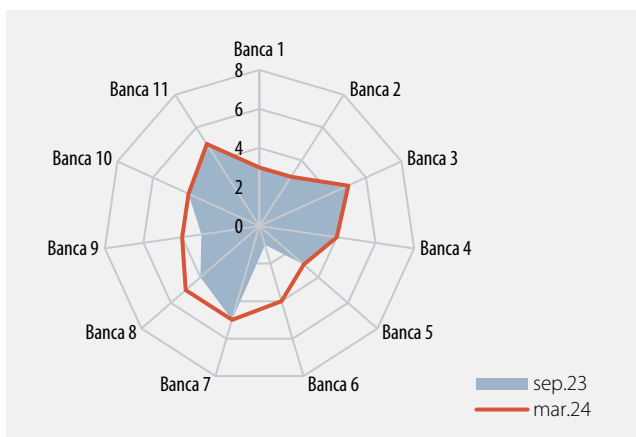
6. Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă”/„Noua casă”)

Grafic 6a. Probabilitatea de apariție

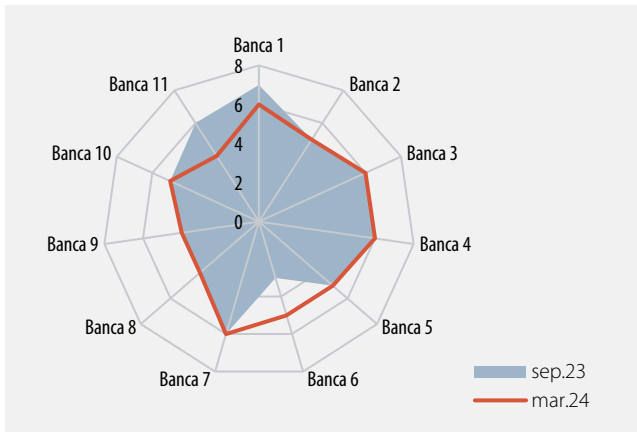
Grafic 6b. Severitatea impactului

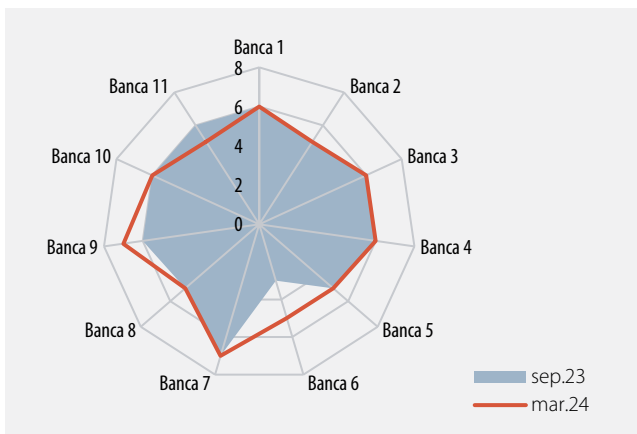
Grafic 6c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

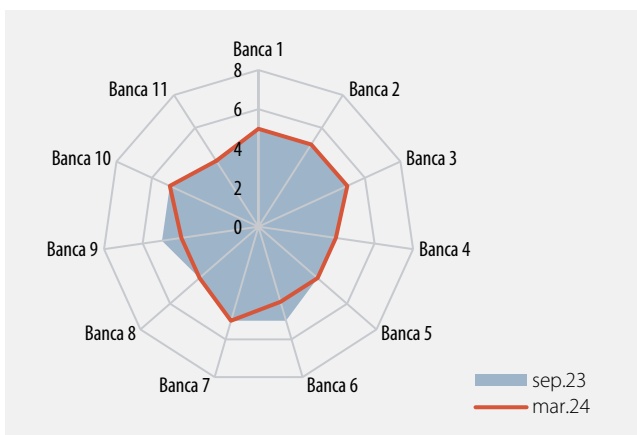
7. Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental

Grafic 7a. Probabilitatea de apariție

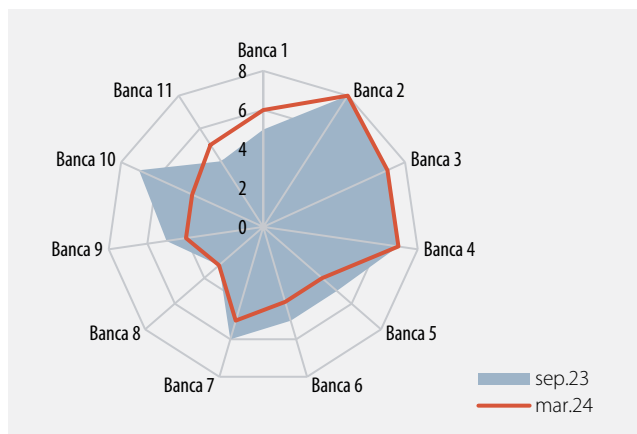
Grafic 7b. Severitatea impactului

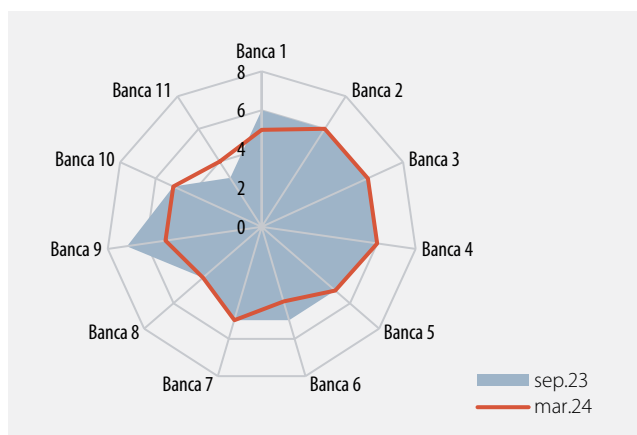
Grafic 7c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

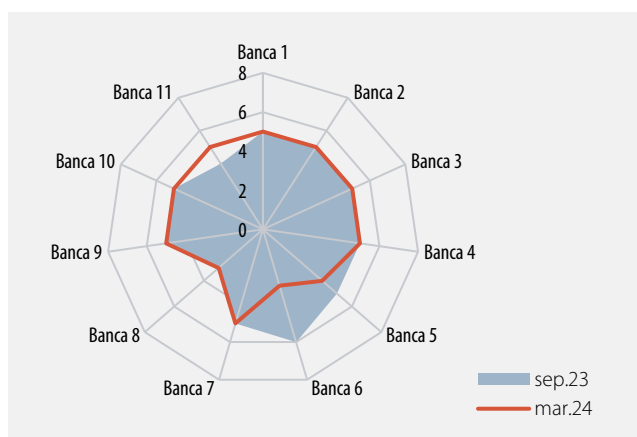
8. Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei monedei naționale cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM

Grafic 8a. Probabilitatea de apariție

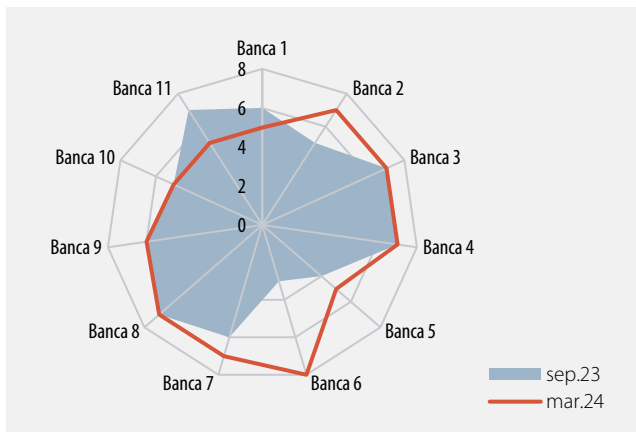
Grafic 8b. Severitatea impactului

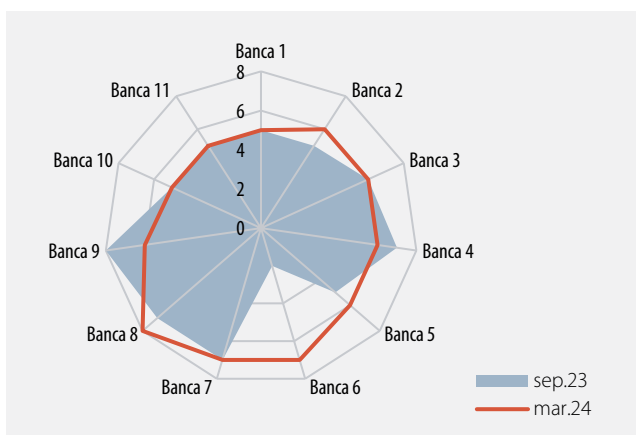
Grafic 8c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

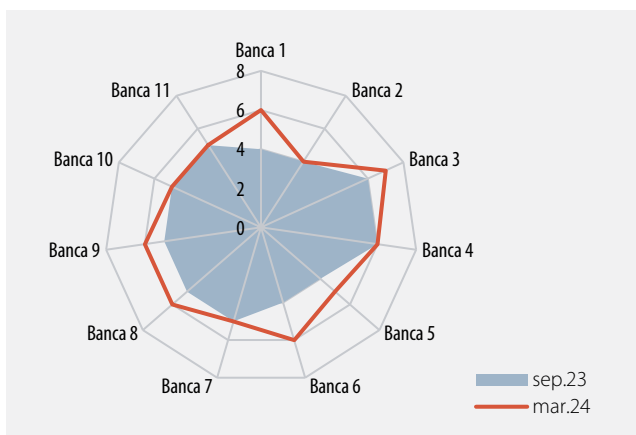
9. Deteriorarea echilibrilor macroeconomice interne

Grafic 9a. Probabilitatea de apariție

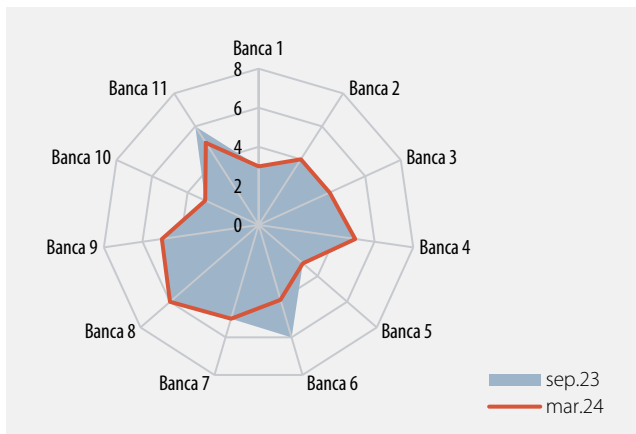
Grafic 9b. Severitatea impactului

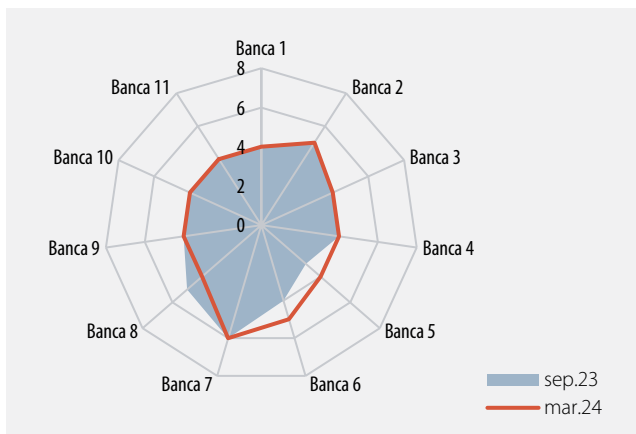
Grafic 9c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

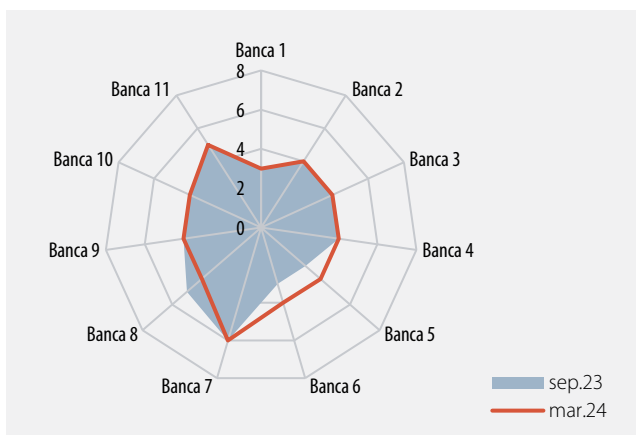
10. Riscul climatic

Grafic 10a. Probabilitatea de apariție

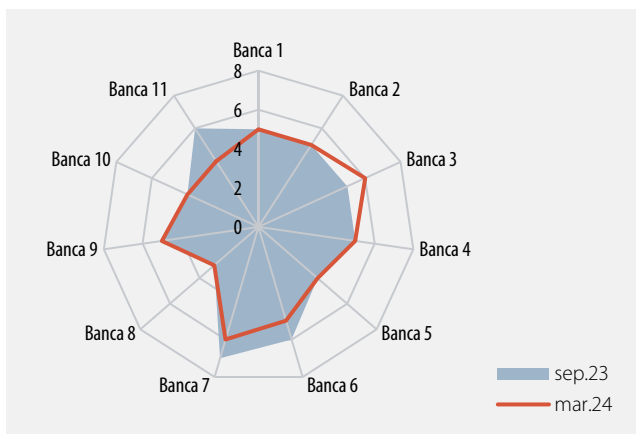
Grafic 10b. Severitatea impactului

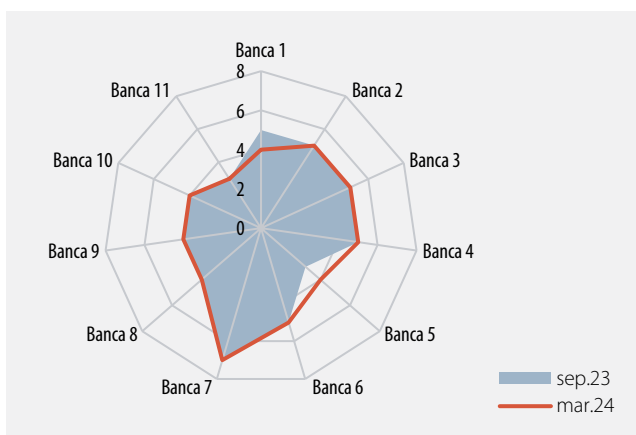
Grafic 10c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

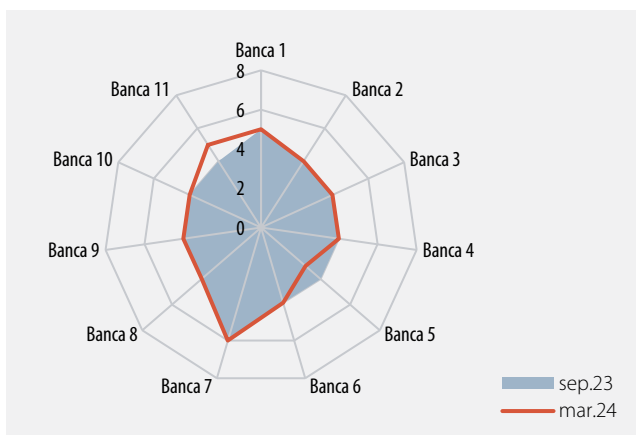
11. Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară rezidențială

Grafic 11a. Probabilitatea de apariție

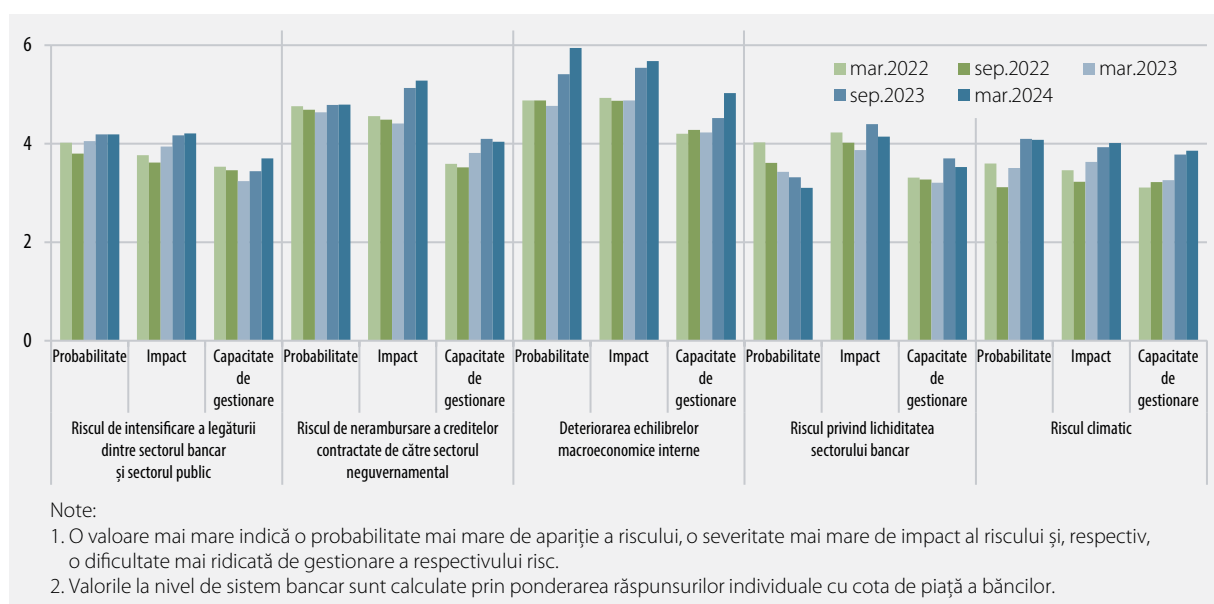
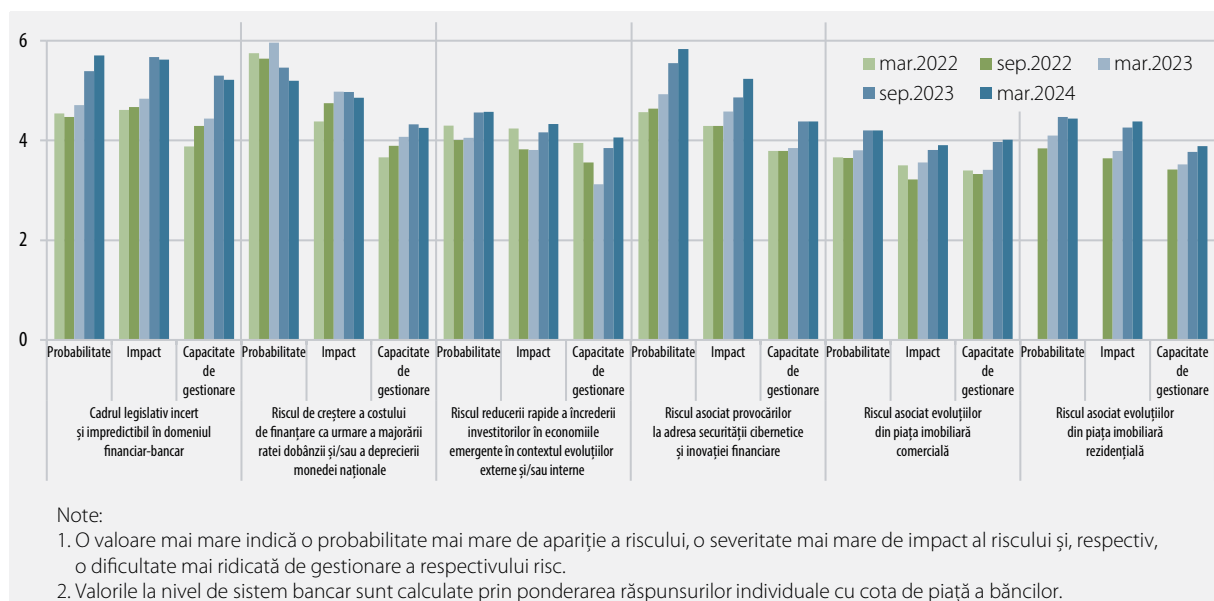
Grafic 11b. Severitatea impactului

Grafic 11c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

Grafic 12. Evoluția răspunsurilor agregate ale băncilor referitoare la probabilitatea de apariție, impactul potențial și capacitatea de gestionare a riscurilor sistemice

Anexa 3

Structura Chestionarului privind riscurile sistemice (martie 2024) și precizări metodologice

Chestionar privind riscurile sistemice					
Denumirea instituției de credit:					
Data de referință: 31-12-2023					
Pentru scopurile acestui chestionar, noțiunea de risc sistemic se referă la „riscul de perturbare a sistemului financiar care poate genera consecințe negative grave pentru piața internă și economia reală” (Regulamentul (UE) nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010).					
1a	Vă rugăm să evaluați pentru următoarele 12 luni riscurile sistemice identificate la punctele 1-11 din tabelul de mai jos. De asemenea, vă rugăm să completați la punctul 12 al tabelului un alt risc sistemic identificat din perspectiva dumneavoastră				
	Riscuri sistemice	Importanța riscului (A)	Probabilitatea de apariție a riscului (B)	Impactul potențial asupra sectorului bancar (C)	Capacitatea băncii de gestionare a riscului (D)
1.	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială				
2.	Cadrul legislativ incert și imprecizabil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar				
3.	Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare				
4.	Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei monedei naționale cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM				
5.	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară rezidențială				
6.	Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental				
7.	Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe și/sau interne				
8.	Riscul climatic				
9.	Riscul privind lichiditatea sectorului bancar				
10.	Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă”, „Noua casă”)				
11.	Deteriorarea echilibrului macroeconomic interne				
12.					
	Explicații:				
	(A) În clasificarea riscurilor în funcție de importanță, vă rugăm să utilizați următoarea scală de la 1 la 11, unde 1 este cel mai important risc, iar 11 este cel mai puțin important risc. Evaluarea importanței unui risc (A) combină: probabilitatea de materializare a acestuia (B) și impactul în caz de materializare (C), luând în calcul capacitatea băncii de a gestiona respectivul risc (D).				
	(B) În clasificarea riscurilor în funcție de probabilitatea de apariție, vă rugăm să utilizați următoarea scală: Risc cu probabilitate, 1=Nesemnificativă, 2=Foarte redusă, 3=Redusă, 4=Sub medie, 5=Peste medie, 6=Ridicată, 7=Foarte ridicată și 8=Sigură.				
	(C) În clasificarea riscurilor în funcție de impactul potențial asupra sistemului financiar, i.e. pierderea așteptată condiționată de materializarea respectivului risc, vă rugăm să utilizați următoarea scală: Risc cu impact 1=Nesemnificativ, 2=Foarte redus, 3=Redus, 4=Sub medie, 5=Peste medie, 6=Ridicată, 7=Foarte ridicată și 8=Extrem de ridicat.				
	(D) În clasificarea riscurilor în funcție de capacitatea instituției de credit de a gestiona respectivul risc înainte de apariție (i.e. cât de pregătită este banca dvs. de a lua măsuri <i>ex ante</i> pentru a reduce semnificativ riscul), vă rugăm să utilizați următoarea scală: 1=Fără probleme, 2=Foarte ușor de gestionat, 3=Ușor de gestionat, 4=Relativ ușor de gestionat, 5=Relativ dificil de gestionat, 6=Dificil de gestionat, 7=Foarte dificil de gestionat, 8=Nu poate fi gestionat.				
1b	Vă rugăm să furnizați, dacă este cazul, orice clarificări sau informații suplimentare pe care le considerați a fi necesare pentru o mai bună înțelegere a răspunsurilor de la punctul 1a.				
	Clarificări/ Informații suplimentare				
1.					

continuare

1c	Vă rugăm să detaliați, din perspectiva instituției dumneavoastră, implicațiile și/sau riscurile care pot proveni dinspre digitalizarea activităților de creditare și economisire.
1.	
1d	Vă rugăm să detaliați, din perspectiva instituției dumneavoastră, efectele materializării riscurilor geopolitice la adresa sectorului bancar din România.
1.	

Analiza este realizată pe baza răspunsurilor instituțiilor de credit la *Chestionarul privind riscurile sistemice*. Sondajul este transmis celor mai importante 11 bănci din sistem după valoarea activelor. Acestea dețineau 91 la sută din activele totale ale sectorului bancar în luna martie 2024. Chestionarul este adresat persoanelor cu atribuții de conducere din cadrul departamentelor de administrare a riscului ale acestor instituții.

Mecanismul analizei este următorul: BNR identifică riscurile care pot fi considerate sistemice și solicită băncilor să răspundă în ce măsură opinia lor este asemănătoare, cum ierarhizează respectivele riscuri după importanța posibilelor consecințe asupra sistemului financiar, care este capacitatea lor de a face față consecințelor în ipoteza concretizării riscului și care consideră că este probabilitatea de apariție a riscului sistemic. De asemenea, băncile au posibilitatea să propună riscuri care, în opinia lor, sunt sistemice.

Metoda de agregare a răspunsurilor băncilor cu privire la cele trei elemente ale riscurilor (probabilitatea de apariție, severitatea impactului și capacitatea de gestionare a riscului) este media ponderată, factorul de ponderare fiind cota de piață a activelor.

Abrevieri

ABE	Autoritatea Bancară Europeană
BCE	Banca Centrală Europeană
BNR	Banca Națională a României
CERS	Comitetul European pentru Risc Sistemic
CRE	Commercial Real Estate – Piața imobiliară comercială
CRS	<i>Chestionar privind riscurile sistemice</i>
IFN	instituție financiară nebancaară
FED	Sistemul Federal de Rezerve al Statelor Unite ale Americii
FMI	Fondul Monetar Internațional
FSB	Consiliul pentru stabilitate financiară
UE	Uniunea Europeană

